

Sygn. akt III AUa 44/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)
Sędziowie:	sędzia Elżbieta Czaja sędzia Małgorzata Pasek
Protokolant: starszy sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2021 r. w Lublinie

sprawy S. S. (1)

z udziałem jego następców prawnych: G. S., P. S., B. S., W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji S. S. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 3 października 2019 r. sygn. akt IV U 47/19

oddala apelację.

Elżbieta Czaja Krzysztof Szewczak Małgorzata Pasek

Sygn. akt III AUa 44/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał S. S. (1) dodatek pielęgnacyjny z uwagi na ustalenie przez lekarza orzecznika, że wnioskodawca jest niezdolny do samodzielnej egzystencji do dnia 30 listopada 2021 r.

S. S. (1) wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że nie zgadza się z podstawą prawną decyzji. Wskazywał, że Lekarz Orzecznik uznał go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji od 14 sierpnia 2018 r. , a nie od 1 września 2018

r. Domagał się również ponownego wyliczenia jego okresów składkowych i nieskładkowych, przeliczenia świadczenia oraz wypłaty wyrównania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Wysokość świadczenia emerytalnego wnioskodawcy jest ponadto przedmiotem rozpoznania w sprawie toczącej się w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie, rozpoznającego apelację wnioskodawcy od wyroku wydanego w sprawie IV U 128/17.

Wyrokiem z dnia 3 października 2019 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących podstawach faktycznych i prawnych.

Sąd Okręgowy ustalił, że S. S. (1), urodzony w dniu (...), od dnia 30 października 2016r. ma przyznane prawo do emerytury na podstawie art. 24 ust. 1b ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W dniu 19 września 2018 r. ubezpieczony złożył wniosek o prawo do dodatku pielęgnacyjnego. Rozpoznając wskazany wniosek organ rentowy skierował S. S. (1) na badanie przez lekarza orzecznika ZUS. Orzeczeniem z 13 listopada 2018 r. Lekarz orzecznik ustalił, że wnioskodawca jest niezdolny do samodzielnej egzystencji do dnia 30 listopada 2021r., a niezdolność ta powstała w dniu 14 września 2018 r.

Na podstawie powyższego orzeczenia, decyzją z 29 listopada 2018 r., organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do dodatku pielęgnacyjnego na okres od 1 września 2018 r. do 30 listopada 2021r.

Sąd Okręgowy podniósł, że ubezpieczony nie zakwestionował orzeczenia lekarza orzecznika ZUS poprzez złożenie sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS. Wskazał, że zakres i przedmiot rozpoznania i orzeczenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od tej decyzji. Zatem w postępowaniu tym niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza zakres zaskarżonej odwołaniem decyzji. Tym samym za bezzasadne, jako nieodnoszące się przedmiotu sporu, uznać należało podnoszone przez ubezpieczonego kwestie dotyczące wysokości przysługującej mu emerytury, tym bardziej, że wysokość świadczenia emerytalnego ubezpieczonego była już wielokrotnie przedmiotem postępowania sądowego. Obecnie zawisłe są dwie sprawy z odwołania S. S. (1) od decyzji organu rentowego w przedmiocie waloryzacji emerytury, a w sprawie o sygn. IV U 128/17 Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości, która potwierdziła prawidłowość decyzji o wysokości emerytury.

Z tych względów Sąd I instancji oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył wnioskodawca zaskarżając orzeczenie w całości i domagając się jego uchylenia. Podniósł, że nie domaga się ustalenia wysokości emerytury, tylko wypłaty wyrównania świadczenia w związku z pracą w warunkach szkodliwych.

Z uwagi na zgon wnioskodawcy w dniu 6 kwietnia 2020 r. Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 5 czerwca 2020 r. zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. Postępowanie zostało podjęte po wstąpieniu do sprawy następców prawnych wnioskodawcy: G. S., P. S., B. S. i W. S..

Następca prawny ubezpieczonego G. S. domagała się wypłacenia jej po zmarłym mężu wszystkich należności z tytułu renty w związku z chorobą płuc i wyrównania emerytury oraz wypłaty odszkodowania za utratę zdrowia w związku z pracą w warunkach szkodliwych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i z tego powodu podlega oddaleniu.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba powtarzania ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 227/03, LEX nr 585855; z dnia 20 maja 2004 r., II CK 353/03, LEX nr 585756; z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09, LEX nr 518138; z dnia 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09, LEX nr 602700).

Apelant zarzucił Sądowi I instancji nieprzyznanie mu wyrównania przysługującej mu emerytury. Następca prawny skarżącego G. S. domagała się ponadto przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy oraz odszkodowania.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów apelacji należy je uznać za bezzasadne.

Przedmiotem rozpoznania przez Sąd I instancji było odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 listopada 2018 r. Zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał S. S. (1) dodatek pielęgnacyjny od dnia 1 września 2018 r. do dnia 30 listopada 2021 r.

W odwołaniu skarżący podnosił, że nie zgadza się z podstawą prawną decyzji poprzez powołanie się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. zamiast na przepisy aktu prawnego z 1983 r., dotyczącego pracy w szczególnych warunkach. Podnosił ponadto, że został uznany przez lekarza orzecznika za niezdolnego do samodzielnej egzystencji od dnia 14 sierpnia 2018 r., a nie od 1 września 2018 r. Domagał się ponownego wyliczenia okresów składkowych i nieskładkowych oraz wypłaty wyrównania. W apelacji wnioskodawca sprecyzował, że domaga się wypłaty wyrównania świadczenia, nie kwestionuje jego wysokości. Następca prawny ubezpieczonego G. S. wniosła o wypłacenie jej po zmarłym mężu wszystkich należności z tytułu renty w związku z chorobą płuc i wyrównanie emerytury oraz wypłaty odszkodowania za utratę przez wnioskodawcę zdrowia w związku z pracą w warunkach szkodliwych. Do pism dołączyła ocenę narażenia zawodowego z dnia 29 lipca 2002 r., decyzje o odmowie przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 29 listopada 2002 r. i z dnia 5 maja 2004 r., dokumentację lekarską z lat 2002-2006 i 2010, zaświadczenia o stanie zdrowia z 2006 r. decyzję o waroryzacji emerytury, wnioski o wydanie orzeczeń przez lekarzy orzeczników i komisje lekarskie z lat: 2002, 2005, 2006 i 2009, decyzję o przyznaniu emerytury, decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej z dnia 17 listopada 2003 r., opinię biegłego księgowego wywołaną w sprawie IV U 128/17 oraz postanowienia wydawane w sprawach III AUz 236/06 i III AUz 265/18.

Należy zauważyć, że przedłożone kserokopie powyższych dokumentów znajdują się w aktach rentowych wnioskodawcy. Ponadto nie odnoszą się do kwestii będącej przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych treść zaskarżonej decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Należy mieć przy tym na uwadze, że przedmiotem postępowania sądowego w takich sprawach jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Postępowanie to jest więc postępowaniem kontrolnym. Badanie legalności decyzji organu rentowego i orzekanie o niej przez sąd jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania tej decyzji. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy. Przed sądem skarżący może żądać korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, a nie żądać tego o czym organ rentowy nie decydował (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2008 r., II UZ 4/08, Legalis nr 158312; z dnia 13 maja 1999 r. II UZ 52/99, Legalis nr 47345; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 1 lipca 2020 r., III AUa 681/19, LEX nr 3042961; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 17 czerwca 2020 r., III AUa 1616/19, LEX nr 3052696; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lutego 2020 r., III AUa 1026/19, LEX nr 2956498).

Sąd I instancji prawidłowo uznał, że kontrolna rola sądu musi korespondować z zakresem rozstrzygnięcia dokonanego w decyzji administracyjnej, bowiem zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji w granicach jej treści i przedmiotu. Przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia sądu w niniejszej sprawie, była ocena zgodności z prawem w aspekcie formalnym i materialnym, wydanej przez organ rentowy decyzji z dnia 29 listopada 2018 r. o przyznaniu ubezpieczonemu dodatku pielęgnacyjnego na okres od 1 września 2018

r. do 30 listopada 2021 r. Za bezzasadne i wykraczające poza zakres przedmiotu sporu, uznać należy podniesione przez apelanta kwestie dotyczące wypłaty wyrównania świadczenia emerytalnego, przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i wypłaty odszkodowania za utratę zdrowia.

Odnosząc się do zarzutu przyznania dodatku pielęgnacyjnego od dnia 1 września 2018 r., zamiast od 14 sierpnia 2018 r., należy stwierdzić, że jest on całkowicie chybiony. Lekarz orzecznik stwierdzając w orzeczeniu z dnia 13 listopada 2018 r. istnienie niezdolności do samodzielnej egzystencji wnioskodawcy, jako datę jej powstania wskazał dzień 14 września 2018 r., a nie jak twierdził ubezpieczony 14 sierpnia 2018 r.

Przysługujące świadczenia wypłaca się, zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach (Dz. U. 2018 r., poz. 1270, ze zm.) poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wniosek o przyznanie dodatku pielęgnacyjnego ubezpieczony złożył w dniu 19 września 2018 r. Przyznanie dodatku pielęgnacyjnego od dnia 1 września 2018 r. było więc prawidłowe.

Zarzut niewskazania w zaskarżonej decyzji jako podstawy prawnej przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., nr 8, poz.43 ze zm.) również jest bezzasadny. Wskazany akt prawny nie jest podstawą przyznania dodatku pielęgnacyjnego.

Analiza motywów zaskarżonego wyroku nie potwierdza zasadności zarzutów podnoszonych w apelacji.

W świetle powyższych rozważań podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, że decyzja z dnia 29 listopada 2018 r. jest prawidłowa. Zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a apelacja wnioskodawcy jako całkowicie bezzasadna podlegała oddaleniu.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.